

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.24.2021.MBK

Warszawa, 17 listopada 2021 r.

Pan
XXXXXX XXXXXXXX
Burmistrz
Miasta i Gminy Łosice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadził w dniach 24 - 27 maja 2021 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Pana Urzędzie Miasta i Gminy Łosice.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 21 września 2021 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Łosice oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie realizował Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach oraz Zespół Interdyscyplinarny.

W kontrolowanym okresie podstawę działalności Ośrodka stanowił:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/237/09 Rady Miasta i Gminy Łosice z 26 listopada 2009 r.
- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/205/20 Rady Miasta i Gminy Łosice z 30 grudnia

2020 r., zawierający w § 2 ust. 3 pkt 1 zapis o realizacji przez ośrodek zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; w § 6 zapis o realizacji przez ośrodek zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (opracowanie i realizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictw i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia, obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego).

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2016 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach z 30 kwietnia 2016 r.; w § 1 ust. 2 zostały wymienione zadania ośrodka, w tym wynikające z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2020 Kierownika z 1 czerwca 2020 r.; w § 1 określone zostały zadania ośrodka, w tym wynikające z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; w § 2 zawarto zapis o realizacji przez ośrodek zadań zleconych przez Burmistrza Miasta i Gminy wynikających m.in. z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy; w § 5 ust. 11 pkt 19 zapis o współpracy asystenta rodziny z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Uchwałą Nr XVI/107/15 Rady Miasta i Gminy Łosice z 29 grudnia 2016 r. został przyjęty Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020.

W 2020 r. realizacja zadań wyznaczonych w programie była ograniczona i utrudniona z uwagi na sytuację epidemiczną. W szczególności ograniczone było prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz w pracy środowiskowej.

Podczas kontroli stwierdzono, że przedstawiciele jednostek uprawnionych wszczynali procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach dotkniętych przemocą. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2020 nie odbywały się. Czynności w ramach procedur „Niebieskie Karty” były prowadzone przez grupy robocze i koordynowane przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego. Sytuacja rodzin objętych procedurą była na bieżąco monitorowana. W przypadku braku możliwości kontaktu osobistego z rodziną, w związku z sytuacją epidemiczną, członkowie grupy kontaktowali się z osobami telefonicznie. W razie potrzeby odbywały się również bezpośrednie wizyty członków grupy, tj. dzielnicowego i pracownika socjalnego, w miejscu zamieszkania rodzin, z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

Pomimo zawieszenia nauki stacjonarnej szkoły udostępniały bezpośrednią pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci z rodzin, w których występowała przemoc. Pedagodzy i psychologzy szkół uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych, pozostawali w kontakcie telefonicznym z członkami grupy roboczej, a także pracownikami socjalnymi i asystentem rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

W ramach prowadzonych działań członkowie grup roboczych informowali rodziny dotknięte przemocą o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem w Łosicach, Punkcie konsultacyjnym Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łosicach oraz Punkcie nieodpłatnego poradnictwa prawnego w Starostwie Powiatowym w Łosicach. Z uwagi na ograniczenie bezpośredniego kontaktu organizowane były dyżury telefoniczne specjalistów w tych punktach.

Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach za 2020 r. przedłożone Radzie Miasta i Gminy Łosice 7 maja 2021 r. w części: „Pozostałe zadania w zakresie realizowanych ustaw” zawierało informacje dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach.

Uchwałą Nr XXXIV/206/20 Rady Miasta i Gminy w Łosice z 30 grudnia 2020 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Łosice na lata 2021-2025. Program został opracowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach przy współpracy z przedstawicielami instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, na podstawie oceny dotychczasowych działań prowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, monitorowania zjawiska przemocy w mieście i gminie Łosice, informacji i danych pozyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Określony został cel główny i cele szczegółowe programu. Dla osiągnięcia celów ustalony został harmonogram działań z określeniem realizatorów, terminu realizacji, wskaźników oceny. Określono odbiorców programu oraz prognozowane efekty. Program jest koordynowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach we współpracy z wyszczególnionymi instytucjami i służbami. W zakresie monitoringu Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach pozyskuje dane dotyczące zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Na terenie miasta i gminy Łosice nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy. W okresie kontrolowanym nie zaistniała sytuacja wymagająca skierowania osoby doznającej przemocy do placówki na pobyt całodobowy.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w odebrano 1 dziecko w związku z zagrożeniem jego życia i zdrowia.

W 2020 r. wystąpiły 2 przypadki, a w 2021 r. do dnia kontroli 1 przypadek skierowania przez Zespół Interdyscyplinarny zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy wobec członków rodziny.

Na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Miasta i Gminy Łosice przyjęła Uchwałę Nr XLIII/312/2018 z 5 lutego 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Stosownie do art. 9a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Zarządzeniem RMiG 120.29.2018 Burmistrza Miasta i Gminy Łosice z 29 marca 2018 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele podmiotów określonych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 wymienionej ustawy pomiędzy Burmistrzem Miasta i Gminy Łosice a przedstawicielami podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, 5 marca 2018 r. zawarto stosowne porozumienia o współpracy. Do pracy w zespole zostali wskazani kuratorzy sądowi na podstawie 9a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zmiany w składzie zespołu zostały wprowadzone Zarządzeniem Burmistrza RMiG.120.4.2021 z 18 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach .

W myśl art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszyscy członkowie Zespołu zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, składając stosowne oświadczenia.

Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest pracownik socjalny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach, wiceprzewodniczącym - kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach , sekretarzem - asystent rodziny.

Osoby te zostały wybrane na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego 12 kwietnia 2018 r. W związku z upływem 3-letniej kadencji przewodniczącego (zgodnie z § 2 Trybu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania) na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego 22 kwietnia 2021 r., na przewodniczącą, wiceprzewodniczącego i sekretarza zespołu wybrano ponownie te same osoby.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewniał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach. Zespół Interdyscyplinarny spotykał się w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Łosicach. Grupy robocze spotykały się w sali konferencyjnej Urzędu oraz w pomieszczeniach udostępnionych przez ośrodek.

Wpływ formularzy „Niebieska Karta - A”, potwierdzany był podpisem Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z datą wpływu. Dokumentacja związana z realizacją procedury „Niebieskie Karty” przechowywana była w zamkniętych szafach i dostępna była tylko dla osób upoważnionych.

W kontrolowanym okresie odbyło się 1 posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach, tj. 22 kwietnia 2021 r., w którym

udział wzięli wszyscy członkowie. Z posiedzenia został sporządzony protokół z listą obecności i podpisami obecnych.

Wszystkie procedury prowadzone były przez grupy robocze. W 2020 r. powołane zostały 23 grupy robocze (105 posiedzeń). W 2021 r. do dnia kontroli powołanych zostało 15 grup roboczych (26 posiedzeń). Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyła w pracach każdej grupy roboczej.

Podczas kontroli sprawdzono 10 procedur, spośród 20 wszczętych i zakończonych w kontrolowanym okresie. W 9 przypadkach procedurę wszczęła Policja, w 1 przypadku przedstawiciel ochrony zdrowia. W 8 przypadkach osobami dotkniętymi przemocą były osoby dorosłe, a w 2 przypadkach dzieci. W 4 rodzinach były małoletnie dzieci. W 5 rodzinach występował problem alkoholowy członków rodzin.

Analizowane procedury zostały zakończone: 3 procedury z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a 7 procedur z powodu braku zasadności podejmowania działań). Wniosek o zakończenie procedury zawarty był w protokole z posiedzenia grupy roboczej.

„Niebieska Karta - A” przekazywana była do przewodniczącej zespołu w ciągu 7 dni, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).

W myśl § 8 ust. 1 rozporządzenia przewodnicząca niezwłocznie, tj. tego samego dnia lub w dniu następnym informowała telefonicznie lub osobiście członków zespołu i grupy roboczej o wpływie „Niebieska Karta – A”. Zapoznawała z treścią formularza oraz informowała o możliwości osobistego zapoznania się z ich treścią w siedzibie zespołu. Czynności te były dokumentowane.

Osoby dotknięte przemocą były zapraszane na posiedzenie grupy roboczej stosownie do § 16 ust. 1, pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta”. Osoby, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, były wzywane na posiedzenie grupy roboczej. Na posiedzeniach przeprowadzane były rozmowy z osobami zaproszonymi i wezwanymi. Ustalenia z rozmów udokumentowane były w protokołach z posiedzeń grupy roboczej (notatki urzędowe z posiedzenia grupy roboczej).

Wypełniany był formularz „Niebieska Karta - C”. W 4 na 9 skontrolowanych procedur, w których osoba dorosła była podejrzana o stosowanie przemocy nie został wypełniony formularz „NK - D”, ponieważ osoba nie stawiła się na posiedzenia grupy roboczej. Działania w stosunku do osoby zostały zawarte w protokole z posiedzenia grupy roboczej.

Planowane działania w ramach grup roboczych ustalone były dla przedstawiciela ośrodka pomocy społecznej, Policji, miejsko-gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Do grupy roboczej rodzin, w których osobą dotkniętą przemocą były dzieci powołano także asystenta rodziny, a w 1 przypadku również przedstawiciela powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W procedurach rodzin z dziećmi przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

kierowała wniosek do sądu o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą rodziny. W sytuacji wszystkich 5 rodzin z problemem alkoholowym kierowany był wniosek do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łosicach o podjęcie działań.

W dokumentacji znajdowały się notatki urzędowe odnośnie przeprowadzonych działań. Dodatkowe zapisy odnośnie indywidualnego planu pomocy, jego oceny oraz ewentualnej weryfikacji znajdowały się w protokołach z posiedzeń grupy roboczej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzane było zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia. Protokoły z zakończenia procedur, podpisywane przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, zawierały dane osób, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury oraz opis podjętych działań w ramach procedury.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Łosice na lata 2021-2025 zawierał ogólny zapis dotyczący terminu realizacji poszczególnych działań (2021-2025).
2. W 1 na 10 analizowanych procedurach formularz „NK-A” został przekazany do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z przekroczeniem 7 dni od dnia wszczęcia procedury (wszczęcie 24 czerwca 2020 r., przekazanie - 7 lipca 2020 r.), co jest niezgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
3. W 2 na 8 skontrolowanych procedurach, w których osoby dorosłe były dotknięte przemocą, nie było potwierdzenia przekazania osobie dotkniętej przemocą formularza „NK- B” zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, natomiast w 2 procedurach, w których dzieci były dotknięte przemocą nie było potwierdzenia przekazania formularza „NK- B” w myśl § 6 ust. 3 rozporządzenia.
4. Zapis Trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (przyjęty Uchwałą Nr XLIII/312/18 Rady Miasta i Gminy Łosice z 5 lutego 2018 r.) w § 3, pkt 3 określał, że przewodniczący zespołu tworzy grupy robocze z własnej inicjatywy bądź na wniosek członków zespołu, dostosowując ich skład do problemów i potrzeb wynikających w indywidualnych przypadkach, co jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. We wszystkich przypadkach grupy robocze zostały utworzone przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, co jest niezgodne z zapisami art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. W przypadku 1 rodziny z dziećmi do 6 roku życia (nie uczęszczających do przedszkola) do grupy roboczej nie został powołany przedstawiciel ochrony zdrowia oraz w przypadku 1 rodziny z dziećmi w wieku szkolnym przedstawiciel ochrony zdrowia i przedstawiciel oświaty, a w przypadku 4 rodzin z małoletnimi dziećmi,

objętych nadzorem sądu do grupy roboczej nie został powołany kurator sądowy.

7. W 9 na 10 analizowanych procedurach nie było potwierdzenia zawiadomienia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach o zakończeniu procedury, co jest niezgodne § 18 ust. 3 rozporządzenia.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Burmistrz Miasta i Gminy Łosice.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Łosice na lata 2021-2025 uzupełnić o terminy prowadzonych działań.
2. Podjąć działania w celu terminowego przekazywania formularz „NK-A” do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
3. W każdym przypadku dokumentować przekazanie formularza „NK- B”, zgodnie z § 6 ust. 1 i ust. 3 ww. rozporządzenia.
4. Podjąć działania w celu dostosowania zapisu Trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łosicach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, dotyczącego powoływania grup roboczych do przepisu art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Tworzyć grupy robocze zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. W każdym przypadku rodziny z małoletnimi dziećmi w skład grupy roboczej powoływać przedstawiciela ochrony zdrowia, przedstawiciela oświaty dla rodziny z dziećmi szkolnymi oraz kuratora sądowego dla rodziny objętej nadzorem sądu.
7. Dokumentować przesłanie powiadomienia do podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu, w myśl § 18 ust. 3 rozporządzenia.

Jednocześnie zobowiązuję Pana do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pouczenie

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy

w rodzinie kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej